

taansa saamat venäläis-alkut poltti englantilainen tappelu perästä.

Heinäkuun 1 p. lähetettiin Krons-tatista 2:n arvoluokan kapteenin von Deslin'in johdolla 5 tykkinenettä Ruotsinsalmeeen ja 20 Turkuun Suo-messa olevan laivaston tueksi. Kaikki niistä oli tykkit ja 2 wesi- alusta, 2 muona- ja 1 lasarettilai-wa. Muun muassa määrättiin von Deslin'ille annettua ohjesäännönsä: „Jos ei käwisi mahdolliseksi tawa-ralainoja vihollisen hyökätessä war-jella, pitää ne polttaa tai muuten turmella, waan ei mitenkään niitä jättää englantilaisille“. Saaristo-wäylää kulkien, oli von Deslin ali-tuiseen vihollisen linjalaiwan ja 2 fregatin wainoomana, jotka risteili-wät Torjaaren *) luona. Heinä-kuun 9 päivänä kun meidän aikoi-wat Pitkäpaateen maalle, nousi ko-wa wastatuuli. Kaikki tawara-alusta ja lasarettilaiwa jäivät ankkuriin Pihlajaluodon luokse. Niiden suo-jelukseksi jätti von Deslin 5 tykki-wenettä kapteeniluutnantti Kapeltso-win johtoon ja itse meni toisten a-lusten kanssa Pitkäpaateen. 10 p. tyyntyi ilma ja alettiin hinata tawa-ra-alusta Pitkäpaaden lahteen. Puo-lenpäivän aikaan nähtiin 5 isoa 3 mastoista luowivan sinnepäin. Klo 5 lähenei niistä 1 englantilainen lai-wa meidän aluksia, jotka wetäytyi-wät Gerosaaren taa. Kapeltso al-ko ampuksen englantilais-laiwaa vastaan. Deslin lähetti 10 tykki-wenettä luutnantti Buikowin joh-dolla Gerosaarelle tawara-alusten puolustajaksi ja niitten 5 tykkiye-neen avulla sekä määräsi 8 soimaa Esar- ja Jamar-saarten väliselle wäylälle vihollisen laiwan selkään. 10 ensimmäistä weneistä lähtivät tawara-alusten luota laiwa vastaan ja ne 8 viimeistä alkoivat an-takan ampuksen koko kylkiensä ty-keillä; laiwa kääntyi kohta perin tuu-leen ja kiiti jännitetyin purjein „woordewindia“ matkoihinsa, joll'ai-kaa tykkiyeenemme ampuivat siltä etu- sekä perämaaston brammitangot poikki, ajan jätessä aina Pihlaja-luotoon saakka. Jäljempänä kun pir-teämpi tuuli wei laiwan tykin kan-tamattomiin, palasivat weneemme

Pitkäpaateen takaisin. Tappiomme oli 4 haavoitettua; tawara-alkusis-tamme oli 2 saanut rei'an poh-jaansa.

Seuraavina päiwinä jatkoj von Deslin onnellisesti purjehdustaan, waikka matka kului hitaasti tyynien ja karivesien tähden. Täten ei laivasto-osastot woineet yhdistyä waan hajoiivat. Heinäkuun 13 p. näki midshipman Korobkan tawara-alus, joka 4 tykkiyeen, 2 wesi- ja 2 tykkialuksen kanssa kulki kai-kista jätsempänä, 19 englantilaista parakaasia ja kutteria tulewan Haap-saaren reitiltä, jossa oli 2 vihollis-sen linjalaiwaa, 3 fregattia ja 1 brigi. Kaikki parakaasit ja kutterit hyökkäsivät meidän tawara aluksen kimppuun, pitäen sitä sotalai-wana, kun se oli brigin tawoin ta-lattuna. Tykkiyeenemme hylkäsivät paikalla hinauskyntensä ja alkoivat mellastaa tykkiyeen, jolloin pari wenettä sotkeutui hinattawain alus-ten väliin, eikä woineet alusta am-pukaan. 1 tawara-alkusista, mid-shipman Jurjew II:n johtama, las-ki lippunsa alas, kun siinä oleskta 20 miehestä 10 oli jo kuollessa tai haavoitettuna ja 100 englantilaista kiivennyt sen kannelle. Sen jälkeen kääntyi vihollinen tykkiyeenettä kimppuun ja ensin walloitti, asetet-tuaan 8 parakaasia sen tykkiyeenettä keulaan ja siwille, jossa osaston päällikkö Korobka itse oli. Hir-weän ottelun jälkeen antautui alus vihdoon kun siinä enää 7 henkeä oli elossa ja päällikkö itse haawoi-tettuna. Kaikki muutakin wenettä saivat englantilaiset waltaansa, kah-laamalla niitten kannelle puolusta-jain merilammikoissa; neljäs tykki-wene pääsi kuitenkin wesi- ja tykki-alusten kanssa huonossa kunnossa Ruotsinsalmeeen. Englantilaisten joh-tajana oli tässä taistelussa kapteni Forest. Hänen aluksissaan oli yhy-teensä 329 miestä, kaikki harjaan-tunutta meriväenäkseen wäkeä, miekat sekä pistolit aseina. Meillä oli 147 miestä aluksissamme ja niistä haawoitettiin 3 upseria ja 63 sota-miestä sekä kaatui 29. Viholliselta kaatui 19 ja haavoitui 57. Ker-tomuksessaan lausuu tästä taistelusta brittiläis-sotalaivaston histori-oitsija, kapteni Brenton: „Wenäläiset taistelivat suurella urhoollis-suudella; yhdeskään wenheessä oli-wat kaikki kuollessa tai haawoi-tetuina“. Samaa wakuuttaa eräs toi-nenkin, James niminen historioi-tija. Hän lausuu: „Yksikin wenäläisten aluksista, jossa oli ollut 44

miestä wäestöä, puolusti itseään niin urhean reippaasti, että kaikki sen miehet olivat kuollessa tai ai-nakin haavoitettuna laiwan antau-tuessa“.

Muu von Deslinin laiva-osasto pääsi onnellisesti Hankoniemelle wi-hollisen häiritsemättä. Tästä hei-näkuun puolivälistä alkaen laajensi englantilainen enemmän risteily-aretkiaan Suomenlahdessa, pitäen siinä yksinään waltaa. Niin lahdel-la risteili 1 fregatti; Odesholman ja Monosund'in suulla oli 1 laiwa ja muutamia pienempiä aluksia; Porckalan niemellä oleski 1 linjalai-wa ja 1 fregatti; Suursaaren ym-päriällä ja Haapsaarella oli 2 linja-laiwaa ja 2 fregattia; Torjaaren eteläisellä niemellä ja Seiskaarossa 1 linjalaiwa ja fregatti; muitten 5 laiwan kanssa oleski amirali Sau-marez ankkurissa Narwin (Nargö) ja Surepud'in välillä. Niin lah-della otti eräs englantilais-fregatti 6 ruunun wiija-alusta, lastien wäen maalle Runosaarelle, sekä otti huo-kealla hinnalla asukkailla eläimiä ja vihdoon häwitti majakan. Odes-holman ympärillä oleskta laiwois-taan käwivät englantilaiset maalla läheisillä saarilla, kiristään asukkailla eläimiä sekä häwittivät metsiä. Porckalan niemelle rakensivat he pat-terin, joten meidän laivastomme käwi mahdottomaksi enää siitä ohi kulkea Suursaarelle weivät usein engl. up-serit aseellisia miehiään ja ryöstivät sieltä majakat sekä niille kuuluvan rakennuksen, myöskin ottaen mak-sutta eläimiä. Majakkamiehiä niin Suursaarella kuin Koffjärilläkin pa-loittivat he ylläpitämään walaist-usta, antaa siihen wenäjankielisiä kirjallisia käskyjä ynnä kieltäen niitä pitämästä mitään wälihyteyttä tois-ten saarteu kanssa. Seiskaaroon luona olivat laiwat lähettivät yh-den joukkokuntansa Koiwistolle maal-le, jonka joukon kuitenkin pois kar-koitti ranteille asetettu wenäläinen sotawäki. Heinäk. 20 p. lähenei 2 laiwa Krasnaja-Gorkaa ja 25 ja 30 saman kuun päiwäin välillä näh-tiin Kronsstatin läheisellä Talbatin majakasta 3 laiwa ja 1 fregatti, jotka pakottivat meidän krysärim-me wetäytymään Kronsstatin turwiin. Ne rawistivat wenäläisiä kauppa-lainoja, wieden wäestöä Baltispor-tiin wirtakuntaimme hoitoon, ottivat lastin itselleen, polttivat alukset, näin jatkaen tuhottitansa aina sodan loppuun asti. Näin oli kesää pit-kin joutunut heidän saaliiksensa 35 kauppa-alusta yksitysten tai ruu-

nun tawaralasteineen, niistä polttaen 20 alusta ja soimaa. Katkaise-malla liikkeen Kronsstatin ja Suo-men satamain välillä sekä tawotte-lemalla wenäläisiä aluksia Suomen-lahdella, päättivät vihdoon nämä w. 1809 englantilaisten Ruotsin puolustukseksi tekemät sotaliikkeet Suomenlahden piiristä syyskuun 17 p:nä 1809 Haminan rauhasa.

— **Waltusmiesten kokouksessa** eilis iltana keskusteltiin seuraavia asi-oita:

Pöydälle pantun hedelmämöyntilöjün perustaminen esplanatille, hyljättiin kes-kustelun.

Ankkuri puojun laittamisesta etelä-satamaan, päätti waltusmiehistö kap-teni Sandman'in ehdotuksesta ensin ku-lustaa laiwapäällysmies-yhdistyksen a-jatusta asiasta ennenkun tekee päätös-sen.

Keskustelematta fuostuttiin puitten istutukseen uuden kansatouluhuoneen Wit-tandin puoleiselle siwulle sekä myös laa-tuneen laiturin korjaukseksi 15,000 mar-kan lainauksen anniskeluyhtiöltä.

Kaswikolun perustamisesta lihapuotien suo myhnsiwtä waltusmiehet siihen tar-koitukseen 600 markkaa.

Kulkuwäylän lyhentämisestä kaupun-gin ja Uuraan, sekä sen ulkopuolella, oli esillä kuulusteltawana. Mäta ennen tarkastamoon määrätty waltokunta on lausunnossa ilmoittanut että päätet-täisiin kaupungin kustannuksella ensi kesänä mittauttaa mainittu wäylä, jotta voitaisiin tehdä kustannusarvio ennen kun voitaisiin muihin toimiin ryhtyä.

Kymmennyswaakamitta entisten lisäsi päätettiin hankkia Ruotsista patkahuoneen tarpeeksi.

Rahatoimikamarin esitys koskewa kau-pungin ja waltion välillä tehtävää sopimusta Rawansaaren asiasta päätet-tiin lyhtä ensi istuntoon.

Herra A. Weiksen anomus wälijuo-main wähtäin myymisestä hylättiin.

Höyryweneille „Finland“ ja „Dulu“, jotka matkoillansa edellinen Eufholmaasta Pietariin ja jälkimäinen Helsingistä Pietariin, poikkeawat säännöllisesti kau-pungistamme, myönnettiin Finlandille 40% ja Dululle 30% huojennus kau-pungin maksuista.

Koska Willen koululle oli ennen myönnetty 300 markkaa wuodessa apu-rahaksi koululla yleisön kätettäväksi pidetyn kufusalin ylläpitämiseksi, waan sellaista apua w:nna 1885 ei ollut pyhdytty eikä waltusmiehet tiedäneet jos sellaista kufusalia mainitulla kou-lulla vielä pidetään, niin päätettiin an-taa rahatoimikamarin ottaa tästä selwä, jonka jälkeen sanottu summa famaan tarkoitukseen ehkä myönnettäisiin.

— **Wiipurin suom. tyttökoulun** ottaa waltio huostaansa ensi lukuwuo-ben alusta. 24,000 markkaa on waltio kätettävä sanotun koulun wuotuiseksi ylläpidoksi.

— **Glänklääkäriksi** Wiipurin lää-niin on eläinlääkäri E. Berg määrätty.

— **Auuluisa maanmiehemme** pro-fessori A. Nordenst öid matkusti eilen illalla kaupunkimme ohi matkalla Pie-tarista Eufholmaan.

— **Pietari-Paawalin kirkko** Wiipurissa joutuu ensi kesänä korjauksen alai-keksi. Sen aikaa kun korjauksittia tehdään tulee jumalanpalvelus pidettäväksi uu-den kansatouluhuoneen juhlasalissa johon D. F. sanoo kansatouluhuoneen jo antaneen myhnsiwtysen, waan kuitenkin siirtänyt lähemmät määrätiet rahatoimikamarin tehtäväksi.

— **Kirjallisuutta.** Hra G. W. Ed-lundin kustannuksella owat ilmestyneet seuraawat teokset:

„Nuori Suomi. Nowelleja ja kerto-muksia kotimaailta kirjailijoilta. II. Mamonnan orjuus. Kertoitti Alekss Raunio.“ 79 siw.; hinta 50 p.

„Nuori Suomi. Nowelleja ja kerto-muksia kotimaailta kirjailijoilta. III. Sotea. Kirjoittanut Arne. Suomen-nos.“ 44 siw.; hinta 50 p.

Matka-Ruualmia Englannista. Kir-joittanut Otto Funder Suomennos.“ 234 siw.; hinta 2 m. 50 p.

„Kafioista ja Kalanwilyshyistä. 21 kumalla.“ Tähän teokseen, joka pääasi-allisesti antaa kalanwilyshyksen horras-tojiile muutamia kätännöllisiä neuwo-ja, on yhdistetty neljä eri kirjasta, ni-mittäin: I. Yleisimmistä Suomen ka-loista. — II. Kalanwilyshy ja sen meritys etenkin siilamaan wesiä. Toi-mittanut W. Paimela. — III. Kalain säilyshy. (Suomennettu eri teokista).

— VI. Kalastusta koskewa asetuttia ja neuwoja. Yhteensä 108 siw.; hin-ta 1:25.

„Suomen asemellollisten oppikirjo-ja. No 8. Ohjesääntö linnanwilyshy-luksesta.“ 163 siw.; hinta 1: 75.

„Raamatun lauseita ja esimerkkiä Lutherin pieneen katekismukseen. Tohto-ri Karl Lind'in mukaau suomiksi toi-mittanut R. Werfko.“ 47 siw.; hinta 50 p.

„Ruotsalainen Kelioppi. Kirjoitta-nut D. A. Sundén. Kolmas painos. Käänös seitsemännessä parannetusta ruotsinkielisestä painoksesta. 266 siw.

Yllä olewista owat Funderin kir-japainosja paineet muut kaikki paitsi „Nuori Suomi III“, joka on Suom. Kirj. Seuran kirjapainosja.

Hra Werner Söderströmin kusan-nuksella on ilmestynyt:

„Tarinoita. Kirjoitti Rauppi-Heikki.“

Kreimi Xawier.

W e n ä l ä i n e n n o w e l l i .

Kirj. Henry Gréville.

Suomenki. Arwi.

(Salkoa viime n-roon).

Täten puhuesaan innostui hän yhä, ja hywän omantunnon ilo loiisti hänen säteilemistä silmistään.

„Mstön teitä, herra kreimi, fanoi Martha lempeästi. „Klitän teitä kai-kesta siitä hywyhdestä, jota olette mei-tä kohtaan osoittaneet. Kuitenkin on mahdotonta ohottaa, mitä meidät eroit-taa ...“

„Sanokaa pikemmin, mitä meitä yh-bistää!“ huudahti Xawier ajattelemat-tomasti.

Hän waileni, huomatesaan wienon, melkein läpinäkyvän punan, jonka hän jo äsken oli huomannut, lohoawan Thek-lan kaswoihin.

„Anteeksi rouwaseni“, pititti hän“, olen hirweän saamaton, ja waltiomies olen kaikkein wähtä; mutta yhden sei-lan wakuutan teille: jos te lähette täältä pois, lähden minäkin. En woi kärsiä, että teidät pahanwuoman tohtalon oikusta pafoitetaan jättämään poikan, jossa olette wiettäneet nuoruutenne, ja että neiti Thekla korfoitetaan siitä ai-noasta seudusta, misä hänellä on rak-kaita muistoja“.

Mutta Bengel oli waihi.

„Minä en tahdo pafoitaa teitä, mi-nulla ei ole oikeutta siihen“, pititti Xawier, „mutta teidän täytyy lumminkin luwata minulle siitä Wakuutan teille, että se surettaisi minua; se lou-kaisi ja kiusaisi omaatuntoani ...“

„Olfoon niin“, fanoi wihdoon Mar-tha ja wasta Theklan kadenpuristuf-teen. „Olfoon niin; sen woin luwata teille herra kreimi. Muuten emme woi-taan täältä lähtä ennenkun ensimmäiset kaksikymmentäneljä surupäiwää owat kuluneet“.

Nyt ei Xawier enää kauwemmaksi woi-nut jäädä. Hän kumorihe molemmille naisille, ja lähti. Suikaisewa aurinko

heitti walonja yli nurmikon, ja kuiten-kin oli Xawier'ista päiwä ullona pal-joa hämäämpi, kuin siisillä pieneessä huoneessa, jota hetki sitten, Theklan si-nisilmät walaifwat.

Periläisen päiwä kului mitä suurem-moimpien rätinkien tarkastamisessa. Howimestari näytti hänelle tilikirjat, joiben tulopuoli, howimestaria todelta wahingoittamatta, osoitti Xawier'illa olowan noin sadan tai sadonwidenkym-menen tuhannen ruplan wuotuiset tu-lot. Sellaiset numerot olivat todelta omanja panemaan pyöälle nuoren mie-hen pään — miehen, joka päiwä päi-wältä monena wionna oli elänyt tu-loista pieneltä maatilalta, joka oli niin pieni, että kaimoinkin howimestari ei o-lifi pitänyt sitä ansaitsewana hoita-mista.

Kumminkin kuunteli nuori periliinen arwoikkaan näköisenä howimestarin tiliiä. Hänen olisi ollut muuten hywin waikea tarkastaa sitä, siisä köyhänä ollessaan-kin ei hän koskaan ollut tiennyt eikä huolinut edes siitä, monta nuttua hä-nellä oli. Hän antoi howimestarille merkin wetäytyä takaisin, ja niin pian,

kuin tämä oli lähtenyt, alkoi hän hyp-piä huoneessa, huolimatta läsnäolewas-ta Sawasta, jota jähkänä ja totisena, luten aina, ei ollut lähtenyt hänen luo-taan hänen pienen käwelyretkensä jäl-keen.

„Herra kreimi“, fanoi Sawo, anta-matta kreimin iloisuuden häiritä itseään, „tuo mies warastaa teiltä“.

Xawier käwi heti totitsetti.

„Kuka sen on sinulle sanonut?“ kyysi hän.

„Minä näin sen hänestä itsestään. Kun te fanoitte: „kaikki on hywin“, wääntyivät hänen suupielensä tällä ta-woin ...“

Sawan pofut huulet peittyivät ih-meteltäwällä tawalla niin, että näytti siltä, kuin jos olisi hän niellyt ne.

„Kun tilanomistajat irwistawät noin, niin tapahtuu se sentähden, että heidän tilinsä ei ole kunnossa ja sentähden, et-tä isäntä ei ole huomannut wika“.

„Kuka piru on sinulle sen opettanut?“ huudahti Xawier ällistyneenä. „War-mao on, ett'et sitä ainakaan minusta ole oppinut“.

„Ei, mutta freimiwainajasta, isästän-ne“, wastasi Sawo kunnioittawasti kumartaen. Kaikki hänen tilanhoitojansa irwistivät samaten lähtiesään hänen luotaan, ja kuollessaan ei hänellä ollut mitään, ei mitään muuta, kuin esi-isten-sä pikku tita, jossa me tähän saakka o-lemme eläneet“.

„Ah!“ fanoi Xawier ajatufsinsa wai-puncena.

Hän mietti muutaman filmärpähyt-sen, mutta mitkä surulliset ajatukset woi-wat kau'an waiwata mielestä, kun tietää olowanja suuren omaisuuden hallitsija! Ja kaikki tämä omaisuus oli maatiloja, metsiä eli lhyheesti n. k. liikkumatonta omaisuutta, jota tilanhaltija ei woinut warastaa häneltä!

(Jatt.)

Näitä koulunkäymättömän miehen sie-
wiä wotofumia kantaan elämästä on
wiifi, nimittäin: Jhr'an Rusti; Jän
perinnöllä; Houfut; Eno, ja Ubin kuol-
tua. 124 siv. Hinta 1 m. 60 p.

„Miehin Yhmistunnon Historia,
Weberin Wallisin p. m. mu'aa. Suo-
menki Atto S. 26: wihito“.

„Käytännöllisiä neuvoja soitten ja
rämitten wiljelemiseen. Kirjoittanut
P. Päiwäranta“. 81 siv.; hinta 1: 25.
Mukalauseesjaan sanoo orwoisa telijä,
että tässä kirjassa annetut neuvoit pe-
rustuivat monitymmenwuotiseen koke-
mukseen. „Zumala on rakkaan isän-
maamme siunannut lukemattomilla ja
monenlaisilla toilla ja rämellä, jois-
sa makaa suuri rikkaus ja hywyys, kun-
han waan me ymmärrämme ne niistä
irti kehittää. Nuot monenlaiset suot
ja rämöt waatiwat myös monenlaisia
wiljelystapoja, aina sen jälkeen, min-
käläistä miin suo on“, lausuu telijä
alkulauseesjaan ja näyttääkin saawutta-
neen tälläkin harwinaisemmin käpteryllä
wiljelysalalla tawattoman laweat koke-
mukseen perustetut ohjeet joweltumai-
set wiljelystawat.

„Suomen kieloppi. Kansakouluja
warten kirjoittanut Arwi Zannes, nor-
maliljoen lehtori“. 46 siv.; hinta 55
p. — Tässä kirjassa esitetty kielopiilli-
set aineet on jaettu kolmeen oppijaloon,
joista ensimmäinen on painettu „suo-
malaisilla“ eli frakturikirjaimilla, toi-
nen pytyluorilla „latinalaisilla“ eli
antikwa-kirjaimilla ja kolmas kallallilla
eli kursive-kirjaimilla. Ensimmäinen
jakso on aiottu luettawaksi kansakoulujen
toisella osastolla, toinen jakso kolman-
nella ja kolmas neljännellä osastolla,
noudattamalla telijän yhr'aitaa tämän
kansa julkaisemia „Neuvoja Suomen
kielen opettajille“.

— **Uuen yleisen Suomen** maan
wiljelystokouksen paikallistoimikunta
kokoontuu tänä iltana klo 5 j. pp. tä-
äläisessä lääninansliassa.

— **Julkisen wuositutkinto** pide-
tään tääläisessä merikoulussa keski-
wiikkona t. k. 21 p:nä kello 10—1 e.
p. p.

— **Laiwanpääkysmiesyhdistyk-**
sen warkinainen kokous on tänä iltana
klo 6 j. pp.

— **Konkordia-yhdistyksen** kokous
on tänä iltana klo 6 j. pp.

— **Raittiuspuheen** pitää Wiip.
tarkk'ampujapataljonan ruokasalisessa tänä
iltana kello 1/27 opettajat E. Ranta-
nen Helsingistä.

— **Soitannon** toimittaa 8:nen Wi-
purin pataljonan soittoakunta huomenna
klo 5 j. p. p. uuden kansakoulun juhla-
salissa.

— **Koiria** kuuluu poliisikamari ruot-
salaisista yleisissä waroitaneen warusta-
maan omistajan nimellä warustetulla
koulaimella, niitten koirarainokousta-
ten johdosta mitä jo Helsingissä on
äskelkin tapahtunut.

— **Jäähän wajoit** tänään aamu-
puolella eräs heinänuorma Supposaa-
ren luona, Uuraasen wiewällä talwi-
tiellä, mutta saatiin kumminkin ylös.
Tässä taas yllä waroitus heikolla jäällä
ajamisesta.

— **Diraisua.** Wiime numeron toisen su-
mun ensi palstan kuudennessa riwillä on
tawaisen sana luettawa: **L a i m a s t o n .**

— **Express** on palautunut torstaina
Pontoniemeen 80 matkustajan kansa.
Zäät estiwät pääsemästä 14 wirtaa lä-
hemmäs maata.

— **„Tupakaiset“** on Sääjärwen
kunta kieltänyt 40 markan sakon uhallä.

— **Palekunnut.** Maaliskuun 28 p.
on Raatolan merellä, noin wirtan mat-
kalla Walamosta, löydetty Sortalawan
pitäjältä kotoisin olleen läksimiehen
Wikko Toimolaisen ruumis. Wainaja
oli ollut luostarisessa ennen kuolemaansa
suutarin työssä ja kuullaan hänen wi-
luun kuolleen.

— **Nimityksiä p. m.** Professoriksi
patologisessa anatomiasa yliopistos-
samme on, kuten Hbl. tietää, dosentti
E. A. Hömön nimitetty.

— **Suomen Pasfiwirasto.** H. Ylh.
Suomen waltiosihteri on 2 p:nä tätä
huhtikuuta nimittänyt kirjurin apulaisten
Suomen Pasfiwirastossa Pietarisessa,
kollegisihterin A. Pajasen kirjuriksi sa-
nottuun wirastoon.

— **Waltionuivos Safari Topeliu-**
selle on, kuten Finckille tullessa säh-
töian mukaan, annettu Ruotsin akate-
mian fatawuotis-juhlasessa akademian suu-
ri kultametalji. Tilaisuudessa jaettiin
tällaisia metaljia waan kalli. Toisen
kuuluu saaneen professori E. S. Schli-
ter.

— **Karjalan Weikko** löydetty Po-
liisitutkinnon mukaan, jota pidettiin wi-
ime sunnuntaina, saatiin selwille, että
hewonen oli wiimeksi nähty Suolaisten
kylässä, mutta ei sen koommin. Puhe-
läwi, että sellainen hewonen, mutta eri
ajaja, olisi sittemmin nähty Lovella ja
sitä etsittiin ja kuulusteltiin Ruotsia ja
Pietaria myöten, mutta turhaan, wai-
ka 100 m. oli luwattu löytäjänsä.

Nyt wihdoin neljättä wiikon päästä
tuli puolenpäivän aikaan torppari Gaa-
wisto kaupunkiin ja ilmoitti meissä kul-
keislaan löytäneensä laiwatut suolleina.
Hewosyötämäinhyhdistyksen puheenjohta-
jat, Hämeenlinnan ruununwouti ja
Wollym. potti p. m. ajoivat poikalle,
uota lamalaa nähtyä tarlastamaan.
Turun uubella tiellä kun tulivat Was-
tamälle poikkeiwat meissä wotuwasem-
malle noin 300 askeita ja siinä oli hir-
weä näytelmä. Noin 8 tuumaisessa,
melkein offattomassa peräjässä riippui
mies ohjastaan, josta oli sidottu puun
ympäri 6—7 kynnärvä maasta. Kuol-
lainten rentaan awulla oli hän muo-
dostanut kolla hywän surman silmufan
itiellensä. Ohjasten toinen pää riippui
maahan asti. Niehellä oli karwalatti,
lapaset, rahat ja kaikki yllä, rahoja yti
45 m., joista hän 40 oli saanut wasta-
ijännältään. Kello oli seisahdunut 4³/₄
pääle. Tupakkapoltot ja muut toimi-
tukset oli hän suorittanut ennen hirt-
tämistään, sillä kaikki nähtyjät owat yti
tietä että hän on surmannut it-
sensä.

Wieressä oli hewosparia näitäkin
kuollessa kahden 3 tuumaisen sujuwan
männyn wälissä, marhaminta hinteäl-
lä, pää wäännyttissä. Molempia pui-
to oli hän siipäpuolelta yhrinyt aina
1 1/2 tuumaa paksulta ja 2 1/2 kynnärvä,
pitäiltä, maassa oli myös hywä tawi-
on jälkiä. Sulman laiha se oli. Kuol-
tama on että se eli ja titui wiikkomää-
riä, sillä saihan se lunta juomaksi yti-
kyltiin. Jos puu olisi ollut jäykempi
olisi hewonen luultawasti woinut kat-
kasta kahleensa. Netti on rikkoutunut
enemmin kuten arwettiin, mutta toisen
aivan oli hewonen särkenyt. Tää oli
nähtävästi tapahtunut päiwällä. Et-
tyhtissä hän ei woinut kullea, sillä kesa-
ja talwitet olivat jotenkin aivan li-
kellä kahden puolen ja tuo polku niiden
yhdistimenä.

Rehoitus Suomen ylei- sölle.

Julkaisemaksi olemme saaneet seu-
raawan ja sitä tarfotusta warten on
listia nimien merkittämistä warten le-
temme painokonttorissa.

Kuinka monta kuolemantapausta woi-
neekaan wuositain maassamme laskea
juoppouden waukuttamiksi? Weillä jul-
kaistut tilastolliset tiedot eiwät tästä
mitään wirta, mutta jos olohuheet
tällä olisimat samallaiset kuin esim.
Schweitzissä, niin wuositain 1400
kuoleman tapausta suoranaisesti joh-
tuiksi wälijuomain wäärinläpättämistä
ja 10,000 wäliläisesti johtaisi hyhysä
samaasta lähteestä. Onnelli on juop-
pous meidän maassamme paljoa wä-
hempi, kuin wasta mainituissa siwistys-
maassa, josta tähden olemmekin oiteu-
tetut melkoisesti alentamaan näitä nu-
meroita. Mutta waikeapa ne puoliksi

kin wähentäisimme, jäisi kuitenkin 700
henkeä, jotka wuositain Suomessa jou-
tuwat wiinan uhriksi. Ja onko meillä
kuitenkaan mitään tehty sen taubin pa-
rantamiseksi, joka wuositain uhrukseen
waatii niin monen ihmisen henget?

Jotaisen omaessa mallassa on olla
raittina tai kohtuullisena, taikka heit-
tötyhjä päihdyttämäin juomain weli-
seksi nauttijaksi. Mutta se, joka kerran
on mieltynyt näihin nautintoaineisiin,
on waaressa menettää wapautesa. Jos
kysymme juomariita, jota on tur-
mellut asemansa yhteiskunnassa ja ter-
weytensä sekä häwittänyt omaisuutensa,
niin usein, hywinkin usein hän tun-
nustaa olewansa sanomattoman onne-
ton. Tahtoisiipa mielellään alkaa uutta
elämää ja heittää nautinnon, jota hän-
nelle on turmin tuottanut — mutta
sitä hän ei woi. Hän on tässä katsa-
nossa menettänyt wapautesa. Hän on
sairas, hänen ruumiinsa waati sitä het-
kellistä nautintoa, jonka päihdyttämistä
juomista saapi; henkinen kysymys on
weloitunut, kiusauksen hetkenä par-
haimmat, wafawimminkin päättönsä
uhoitunut. Hän on kerran juomariiksi
joutunut; lasi wiettelee, rawintolat, sa-
latapokat, useimpia seuraelämäin saot-
taa hänen kiusauksen alaiseksi. Sellai-
sessa yhteiskunnassa, jommoiseksi mei-
dänkin yhteiskuntamme on muodostu-
nut, on langenneelle melkein mahdo-
tonta jälleen nousta, hän waan siuku-
mistaan siuku alasmäkeä, kunnes jou-
tuu — tähdelliseen perikatoon.

Toisin löytyy henkilöitä, jotka liitt-
mällä raittiusseuroihin owat pelostu-
neet, waikka jo kaikki toimeet näyttiwät
pettäneen, mutta ne owat poikkeuksia.
Päin wastoin on raittiusseuroissa ollut
useita, joita turhaan on koetettu pa-
rantaa, jotka yti uubelleen rikkoutua
lupauksensa on tähtynyt kullea pois seu-
rasta. Raittiusseurat eiwät ole eiwät
saatakaan olla hywälle langenneiden
seuramarien pelostuslaitoksia. Yhteiskun-
nan täytyy ruhtyä toisenlaisiin toimiin,
jos mieli juoppouden uhrin pelastaa
ja walmistaa heille mahdolisuutta jär-
jelliseen elämään. Ulkomailta on mo-
nista paikoin pelostuskotia juomaria
warten. Näissä laitoksissa owat kaikki
sijat aina olleet täytettyinä, waikka mat-
sun luonnollisesti täytyy olla jotenkin
korkean. Meidän maassamme ei ole
yhtiä tällaista laitosta, mutta kuinka
suuri pelastuksen torne on, näköy si-
tään menekistä, minkä muuon yhytyi-
sen henkilön on saanut lääkeelliseen, jota
sanomalehti-ilmoituksilla oli torjonnut
kaupaksi juoppoutta wastaan täytettä-
mäksi. Näljän wuoden kuluessa myh-
tiin tätä werrattoin kalliista lääketä
522 tilausta eri offin maastamme. Sitä
poisti on moni täältä lähtenyt ulko-
maille hankkimaan itelleen siellä jos-
sakin parannuslaitoksessa terwehtä,
jota totimaa ei ole woinut hänelle an-
taa.

Onko oiein, onko ajanmukaista, ettei
omassa maassamme tarjota pelastusta
niille, jotka täällä syöhywät perika-
toon? Sitä emme usko. Jotakin on
tehtävä. Niin kauan kuin juoppouden
salitään ohmaista uhrinsa kaikkien
kansalferrosten, yhyisten ja alhaisten
rimeistä on huolta pidettävä siitä, että
näille torjotaan parannusta. Ja jos
waltio ei ota tätä tehdäkseen, täytyy
yhytyisten tehdä minkä woiwat. On
meillä parannuslaitoksia heikkomielisii-
lin warten, joista kuitenkin siuri pro-
senti on parantumattomia. Wiele tär-
keämi olisi kuitenkin parannusla-
itos wälijuomain nauttiolta warten, joiden
paljoa enemminkin woi toiwota parne-
wan. Tämä kysymys on herättänyt
huomiota erittäinkin maamme raittius-
seuroissa, mutta se ei koske ainoastaan
niitä, waan kaikkia kansalaisia yhti-
paljon. Jos kaikki, jotka tahtawat jo-
takin tehtäväksi, yhdistyiwät, niin
warmaankin heidän yhteinen tyhnsä
menestyisi.

Parannuslaitoksen perustaminen ma-
hamme, siinä tarfotusperä, johon on
pyrittävä. Ja toiwomuksemme olisi,
ettei useampaa kuin yhti milloinkaan
Suomessa tarwittaisi. Laitos olisi ter-
naimmin sijoitettava maaleubulle, mie-
sä kiusaukset säädösten rikkomiseen owat
wähemmät kuin kaupungissa, ja sopi-
maa ulkoyhtiä helposti woidaan han-
tata. Luonnon ihana asema olisi toi-
wottawa; wesiötä läheisyysdeksi ja hy-
wät kulkuneuot owat wälttämättömät
ehdot. Laajempi maanwiljelys ei ole
laitokselle tarpeellinen eikä edullinen
laan, mutta tilaisuutta puutarhanhoi-
toon ja keweämpään maanwiljelysty-
hön olisi hankittawa. Käsitöitä pitäisi

harjoitettaman kaikkina wuodenaitoina,
olletikin talwikuukausina.

Parannuslaitoksen tulisi kuulua: riit-
tämää polttaa nauttima johtaja, jonka
persoonallista omaisuutta laitoksen
toto waukutus ja menestys pääasialli-
sesti tulisi riippumaan; käsitönovet-
sija, jolla tulisi olla kansakoulunopet-
tajilta waadittawa tietomäärä ja joka
saattaisi olla osallisena laitoksen hen-
kistä elämää kannattamassa sekä olisi
oikeutettu johtajan estettyä ollessa toi-
mittamaan tämän wirtaa; lääkäri, jonka
pitäisi asua läheisyysdeksi, niin että hän
usein saattaisi lähdä laitoksesta; talou-
denhoitajat; puutarhuri kesaajaksi ja
tarwittawa palweluswäki.

Kaikkien laitoksen palwelutuksessa ole-
mien henkilöiden pitäisi noudattaa eh-
dotonta raittiutta. Tämä ehto on
wälttämättömän tarpeellinen sairaiden
yhytykselle parantumiseksi, sillä hei-
dän tulee noudattaa samaa raittiutta
toto jäljellä olewa elämänsä, jonka täh-
den on erittäin tärkeätä, että he laitok-
seen otettaessa heti joutuwat sellaisien
henkilöiden pariin, jotka kaikki, ytim
mielestä alimpaan, tunnustawat ja elä-
mäsäänsä noudattawat samoja periaat-
teita. Kun sellainen henki laitoksessa
wallitsee, niin se jo tekee parannetta-
wiin hywän waukutuksen.

Laitokseen otetut henkilöt sairasta-
wat ruumiillista tautia, jonka tähden
he heti wastaanotettaessa owat lääkä-
rin hoidettawiksi annettawat. Mutta
äsköän heitä pidettäkö siinä erehdyttä-
wässä kuulossa, että tätä tautia woi-
taisiin parantaa ilman heidän omon
tahtonsa tähdellistä ja wafawatto myh-
töwaukutusta. Heidän tulee oppia tuu-
nustamaan, että sairautensa on luet-
tawa heille syhyi ja että heidän pitää
puolestausta tehdä kaikki minkä woiwat
estääkseen tämän syyn siääntymistä
ja sen siiaan alkaa uutta elämää. Kri-
siittinen usko ja rakkaus owat laitoksen
perustuksena.

Tässä lyhyesti ehdoitus wastaisten
parannuslaitosten perustamiseksi. Wä-
hänpuolisen maatilan eli maa-alan lu-
nastamiseksi sekä huoneusten rakenta-
miseksi 25 lairalle aiottu laitosta
warten on lasettu tarwittaman 40,000
markkaa. Palkat ja wuotuiset kulut
owat lasetut nouswan 18,000 mark-
kaa. Jos toto wuoden ajan olisi lai-
toksessa käsitönnäntä sairasta, joista
kutin maksaisi 75 markkaa kuulaubesta,
tulisiwat menot sillä peitettyiksi. Mutta
meidän mielestämme eiwät maamme
olosuhteet myhnsä parannuslaitosten
perustamista sellaiselle pohjalle. Wa-
paastihojen walmistamiseksi ja kuulaus-
matkujen alentamiseksi tarwitaan rahal-
lista kannatusta joko yhytyksiltä tai
woltiolta. Yhytyksen perustomalla lai-
toksella on paljon waukutia ja epäkoh-
tia. Yhytyksistäkin laitoista kernaammin
kannattakoon ihmisyystawallinen seura,
joka tähden ehdotamme erityisen seu-
ran perustamista yhytymään tätä tar-
fotusta warten.

Koska meidän tietääksemme ei kukaan
muu ole aikonut tässä asiassa ruweta
alkuunpanijaksi, otamme allekirjoittaneet
ehdottoaksemme seuran perustamista
parannuslaitoksen aikaan saamiseksi
juoppoaitaita warten. Kehoitukia sekä
listoja nimien kirjoittamista warten
lähetetään näinä aikoina kaikille maam-
me raittiusseuroille ja yhytyksillekin
henkilöille, ja kehoitetaan jokuista, jota
katsoo asian ansaitsewan kannatusta,
kirjoittamaan niihin nimensä.

Wastaisten parannuslaitosten saami-
seksi warmalle taloudelliselle kannalle
olisi hankittawa wähiintään 50,000 mar-
kan pohjarahasto tai wastaawia war-
moja wuotuituloja ja ehdoitetaan, että
jäsenmaksu määrättäisiin 10 markaksi
wuositain 15 wuoden kuluessa taikka
terrasaan suoritettawaksi 100 markalla.
Seikkaperäinen ehdoitus siääntymistä ju-
laistaan waukudes sanomalehdissä.

Wastaisten toimikunnan olisi laati-
minen erityiset järjestyssäännöt laitoista
warten, ja tahdomme tähän lisätä waan
muutaman sanon. — Näitä, jotka owat
kirjoittaneet nimensä ja suorittaneet
maksunsa, kehoitetaan ensi kesaä sa-
pumaan perustamaan kokoukseen Kuop-
pioon, samaan aikaan kuin siellä hlei-
nen raittiusseura tulee pidettäväksi,
hywäksymään säädöksiä ja wallitsemaan
wäliaikainen toimikunta sekä ryhtymään
muhin mahdollieste tarpeelliseksi tat-
fottuihin toimiin. Siihen asti woi-
daan nimilistoja ja rahoja lähettää
allekirjoittaneelle Wiktor Heikelille Hel-
sinkiin, josta on otantun hoitaakseen tätä
tarfotusta warten kerääntyneitä waroja
ja tehdäksseen niistä tilin, kunnes seura
ehti siihen toimeen wallita erityisen

henkilön. Kutsumus saapumaan pe-
rustamaan kokoukseen julaistaan sano-
malehdissä. Helsingissä tammikuulla
1886.

E. H. Ahlqvist.	Magnus Alqvist.
O. Z. Cantell.	Johan A. Frey.
A. A. Granfelt.	Wiktor Heikel.
Jos. Lindfors.	Arvi M. Spoof.
Z. Topelius.	K. Werko.

Ulkomailta.

— **Kreikka** on aina sotatiihkos-
saan Turkkia wastaan. Suolimatta
erityisten suuriwaltain waroituksesta,
kasiwaa helleniläisten sotatiihko päi-
wä päiwältä. Waikka tiistaina wa-
pauden wuosiapäiwä wirtallisesti il-
moitettiin rauhalliseksi, tapahtui kui-
tenkin päiwän pitkään monenmoisia
sotatiihkon kehoitukia kansan kes-
kuuksissa mitä hurjimmasa muo-
dossaan. — Europan wallat wah-
mistawat laiwastoansa Kreikan we-
sillä, kokiin kaikin tarwoin sammut-
taa tuon jo pitkän ajan kyteneen
tulen Kreikan kansasta.

Sähköjanomia.

K o n s t a n t i n o p o l i , huhtik.
8 p. Sofiaasta tulleet tietojen
mukaan kuuluu Bulgarian ruhtinas
olewan walmis hywäksymään Ru-
milian sopimuksen turkkilais-europa-
laisena, waan ei turkkilais-bulgaria-
laisena, sillä hän tahtoo taipua ai-
noastaan kansainwälisten päätösten
alle.

Wenäjän lähettiläs Melidow läh-
tee kohdakkoin Livadiaan.

D a r m s t a d t , huhtik. 8 p:nä.
Hessin prinsfi Aleksanteri sai sähkö-
sanoman Bulgarian ruhtinaalta, josta
mukaan tämä oli walmis tunnus-
tamaan Konstantinopolin kokouksen
päättökseen Europan waltalauseeksi.

B e l g r a d , huhtik. 8 p. Pi-
doissa menäläisen terweysmatkaku-
nan kunniaaksi, joissa oli läsnä we-
näläinen lähettiläskunta, kaupungin
edustajat sekä useita liberalisen puo-
luen johtajia, esitti Wenäjän lä-
hettiläs Serwian kunnikaan maljan
ja Nistitsh sydamellisilla sanoilla
Wenäjän keisarin maljan.

R o m a , huhtik. 9 p. Paduasta
on ilmoitettu että siellä tapahtui
wiifi kolerakoustausta sinne sijoite-
tussa sotawäessä.

Wenäläiset talonpojat Parisissa.

Kirj. J. Zakowlew.

— Oletteko koskaan nähneet ta-
lonpoikia? — Menettekö katsomaan
talonpoikia? Sunnuntaina, lapset,
pääsette katsomaan talonpoikia, jos
nyt olette oikein kiltit.

Tälläisiä lauseita kuului wiime
aikoina joka taholta Parisissa.

Sanomalehtimiehet, oppineet, nai-
set, nuoriso, joka on luenut Tolst-
toin ja Dostojewskin teoksia, —
kaikki rientawät katsomaan wenäläi-
siä talonpoikia, jotka nykyään oles-
kelewat Parisissa Pasteurin luona
— ikäänkuin merentakaisia petoja.
Kun minä wiime wiikolla satuin
kulkemaan San-Michel-kadulla, näin
että suuri lauma wäkeä ajoi takaa
jotakin. Kun menin lähemmäs,
huomajin Smolenkiläisen talonpojan
puoliturkissa ja lapikkaisa. Hän
oli tullut hotellista, ostaakseen ap-
peliinejä. Wälikoukko ympäröi hä-
net ja hän säikähti: seisoo suuri-
suisen myyjän edessä, awaa kukka-
ronsa, eikä uskalla katella joukkoon.
Mutta wälikoukko sitäwastoin käy-
tähtyy sangen ystäwällisesti häntä
kohtaan, kaikki hänelle puhelawat ja
ihmettelawat waan eiwät saa mitään

